

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตร
ชื่อนักศึกษา	สาธิต พนารี
รหัสประจำตัว	54B73330110
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สอาด บรรณเจตฤทธิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตร 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตร และ 3) เสนอแนะปรับปรุงกระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตรโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณการวิจัยเชิงคุณภาพแบ่งเป็น 2 วิธี คือ (1) การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 รูป/คน ประกอบด้วยพระสงฆ์ระดับผู้บริหาร จำนวน 18 รูป และคฤหัสถ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนา จำนวน 12 คน โดยเลือกแบบเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาด้วยการตีความและนำตัวแปรทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปสร้างแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ (2) จัดการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนา จำนวน 13 รูป/คน ประกอบด้วยพระสงฆ์ระดับผู้บริหาร จำนวน 7 รูป และคฤหัสถ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนา จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาด้วยการตีความส่วนการวิจัยเชิงปริมาณทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 รูป/คน ประกอบด้วยพระภิกษุสามเณรและประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 231 รูป/คนและจังหวัดพิจิตร จำนวน 154 รูป/คน จากประชากรจำนวน 10,268 รูป/คน ที่เป็นพระภิกษุสามเณรและประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัดในจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดพิจิตร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาร์โยยามานันต์ โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.789 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1) กระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตร เป็นแนวคิดการบริหารจัดการวัดที่มีแบบแผนและก้าวทันต่อยุคสมัย ประกอบด้วย (1) กระบวนการทัศน์การปกครองในระบอบประชาธิปไตย (2) กระบวนการทัศน์พัฒนาภาวะผู้นำยุคโลกาภิวัตน์ (3) กระบวนการทัศน์การเผยแพร่ธรรมะด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (4) กระบวนการทัศน์การสร้างสุขภาวะและอนามัยชุมชน และ (5) กระบวนการทัศน์การเฝ้าระวังและสกัดกั้นอบายมุขทั้งปวง

2) ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตรเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยบางส่วนจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัย

ด้านการปกครอง ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการจัดการศึกษา ปัจจัยด้านกฎข้อบังคับและ
ปัจจัยด้านการเผยแพร่ศาสนธรรมตามลำดับ ซึ่งทั้ง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของ
กระบวนการทัศน์การบริหารจัดการวัดยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดพิจิตรได้ร้อยละ
71.51 ($R^2 = 0.7151$)

3) ข้อเสนอแนะปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการวัดในยุคโลกาภิวัตน์ในจังหวัด
นครสวรรค์และจังหวัดพิจิตรประกอบด้วย (1) จัดตั้งสภาการปกครองสงฆ์ภายในวัดตามระบอบ
ประชาธิปไตย (2) รักษาสมดุลด้านงบประมาณของวัดโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ (3) จัดตั้ง
สถานศึกษาภายในวัดอย่างครบวงจรและสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาให้กับชุมชน (4) ปฏิบัติตามพระ
ธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดสนองนโยบายคณะสงฆ์ส่วนกลางและ(5)ใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการเผย
แผ่ศาสนธรรม

GRAD VRU

Thesis Title	The Paradigm of Temple Management in the Age of Globalization in Nakhon Sawan and Phichit Provinces
Student	Sathit Phanaree
Student ID	54B73330110
Degree	Doctor of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Thesis Advisor	Professor Dr.Boonton Dockthaisong
Thesis Co-Advisor	AssistantProfessor Dr.Sa-ard Banchirdrit

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the paradigm of temple management in the age of globalization in Nakhon Sawan and Phichit provinces 2) study the factors affecting temple management and 3) propose approaches to improve the paradigm of temple management. This research used mixed methods of research which combined both qualitative and quantitative approaches. The qualitative research was conducted by (1) in-depth interviewing of 30 key informants composed of 18 sangha administrators and 12 Buddhists who were experts in religion. They were selected by purposeful sampling. The data were analyzed by content analysis and interpretation and provided variables from the in-depth interviews to construct questionnaires for the analysis of the quantitative approach (2) organizing focus group discussions of 13 participants composed of 7 sangha administrators and 6 Buddhists who were experts in religion. They were also selected by purposeful sampling and they were not the same group as the one used for the in-depth interviews. The data were analyzed by content analysis and interpretation. The quantitative research was conducted by studying a sample of 385 respondents who were selected from a population of 10,268. It comprised of 231 abbots, monks and novices from Nakhon Sawan and 154 from Phichit. The sample size was obtained by calculations using Taro Yamane's formula and were selected by stratified random sampling and simpler random sampling. The tool for data collecting was a 4-level rating scale questionnaire at a reliability level of 0.789. The data were analyzed using statistics composed of percentage, mean, standard deviation, and stepwise regression analysis.

The research findings were as follows:

1) The paradigm of temple management in the age of globalization in Nakhon Sawan and Phichit provinces had concepts of temple management which were patterned and

progressed with modernity (1) the paradigm of a democratic regime (2) the paradigm of leadership development in the age of globalization (3) the paradigm of Dhamma propagation using information technology systems (4) the paradigm of creating happiness and hygiene in the communities and (5) the paradigm of attending to and deterring all vices.

2) The factors affecting the paradigm of temple management ranked by partial regression coefficient from the highest to the lowest, were the factor of administration, the factor of budgeting, the factor of education setting, the factor of rules and regulations and the factor of Dhamma propagation, respectively. These 5 factors explained 71.51 percent of the variation ($R^2 = 0.7151$).

3) The proposed approaches for improving the paradigm of temple management were as follows (1) establishing the sangha administration council within temples based on a democratic regime (2) balancing the budgets of temples which emphasize governance principles (3) establishing schools in temples cyclically and supporting education in their own communities (4) seriously practicing on Dhamma-Vinaya under the central administration of the sangha and (5) using modern media for the propagation of Buddhism.

GRAD VRU